

terer under Ministeriet for offentlige Arbejder, men da Amtsraadene og Amtmændene hører under Indenrigsministeriet, ansaa jeg det, da jeg saa Sagen fremdraget i Pressen for et Par Maaneder siden, for rigtigst at afæske Amtmanden over Ringkøbing Amt en Udtalelse over det paa-gældende Forhold. Man anker over, at Amtsraadet har taget en Grusgrav fra en Statshusmand efter en Bestemmelse, som jeg maa anse for forældet, hvilket andre ogsaa har udtalt, en Bestemmelse i Forordningen af 13. December 1793. Efter denne Bestemmelse maa Vejmaterialiet tages, „hvor samme nærmest ved Vejen er at faae“. Vejvæsenet er ikke pligtigt at betale for de Materialer, det bortffjerner, men er alene pligtigt at yde vedkommende en „billig Godtgørelse baade for den Skade, der ved Grusgravning og Kjørsel, formedelst Vejarbejdet, tilføres deres Marker, og for den Grund, der nødvendig maa afgives til de nye Vejes Anlæg, eller de gamles Udvidelse, for saa vidt samme ikke kan erstattes med Jord af udlagte gamle Veje“.

Det er en forældet Bestemmelse. Jeg tror, at Forholdet vilde forme sig heldigst, om man betjente sig af de almindelige Ekspropriationsbestemmelser i Stedet for af den gamle Vejforordning, der maaske havde sin naturlige Forklaring i det attende Aarhundrede, men som man nu ikke anser for at være rimelig ud fra almindelige Betragtninger.

Forholdet har, for saa vidt jeg har kunnet bedømme Sagen efter den Indberetning, der er sket til Indenrigsministeriet fra Amtmanden, været dette, at man ikke kunde enes med vedkommende Jordbesidder, og at man heller ikke har ment, at han var i Stand til som Entreprenør at levere Grus til Vejen til den Pris, der var fastsat, ligesom man, saa vidt jeg forstaa Sagens Akter, ikke mente, at han var i Stand til overhovedet at gennemføre en Entreprise. Amtmanden i Ringkøbing har tilstillet Indenrigsministeriet en Skrivelse, hvori det hedder: „Som det høje Ministerium vil se, har Amtsraadet, da der ikke kunde opnaas Enighed med bemeldte Husmand Jensen, set sig nødsaget til for at at fremskaffe det nødvendige Vejmateriale at anvende Bestemmelsen i § 16 i Forordningen af 13. December 1793. Paa Amtsraadets gentagne Henstillinger om Fastsættelse af Erstatningen ved Overenskomst, eller i Mangel heraf ved Taksation, har man ikke modtaget nogen Henvendelse, og Overenskomst herom er saaledes ikke opnaaet.

Men det er dog Amtsraadets Hensigt, naar den omtalte Materialeoptagelse er afsluttet, at indlede Forhandling med Husmand Jacob Jensen om Fastsættelse af Erstatning, der tidligere har omfattet mere end Godtgørelse alene af den vad Tilegnelsen paaførte Skade.“

Husmand Jensen har efter en senere Meddelelse til Indenrigsministeriet fra Amtmanden over Ringkøbing Amt fremsat Bøgøring om Erstatning, og jeg vil haabe, at Ringkøbing Amtsraad ikke vil være karrig med sin Erstatning til ham.

For nogle Aar siden har vi, saa vidt jeg har haft Lejlighed til at erkyn dige mig derom, faaet forelagt her paa Rigsdagen et Lovforslag om et Spørgsmaal, der tangerede dette. Men Rigsdagen var ikke paa dette Tidspunkt til Sinds at forandre dette Forhold, saa det er ikke blevet forandret. Muligvis kan den Uoverensstemmelse, der her er opstaaet mellem en Statshusmand i Ringkøbing Amt og Ringkøbing Amtsraad, bidrage til, at vi faar bedre Forhold paa dette Omraade, saaledes at man kan undgaa den tilsyneladende Vilkaarlighed, der udvises derved, at man uden videre, uden nogen som helst Ekspropriation og Taksation, sætter sig i Besiddelse af en Mands Ejendom og lader fremmede udføre Entreprisegerning paa denne.

Det ærede Medlem Hr. Dahlgaard har endvidere fremsat den Betragtning, at Amtmændene har for store Boliger, og at man snarest bør skride til at iværksætte de Foranstaltninger, der er anvist i den store Sparekommission, som henleder Regeringens Opmærksomhed paa, at Amtmændene mange Steder har langt større Lokaler, end de er i Stand til at gøre Brug af, ogsaa af den Grund, at deres Indtægter ikke staar i et rimeligt Forhold til de store Lokaler, der er overladt dem som Embedsbolig. Jeg kan oplyse, at i samtlige de Staten tilhørende Amtmandsboliger med Undtagelse af dem i Aabenraa og Tønder er en Del af Lokalerne taget i Brug til Kontorer for Amtmandsembedet, ligesom Amtsraadet og Skolefondskassereren har Kontorer ved Siden af Amtmandsboligen. I Tønder og Aabenraa Amter findes Amtmandsembedets Kontorer i Ejendomme, som tilhører Amtskommunen. Jeg tror, det vil være forbundet med betydelige Udgifter at gaa til en Deling af Boligerne, og jeg er ikke sikker paa, at disse Udgifter ikke vilde helt bortveje den Nytte, man kunde have deraf; men jeg